

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 11.01.2023

Sayı: 892

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 11/01/2023 17:22
Sayı: E-120.10-1151981

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

12 Mayıs 2010 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralinin (NGS) Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” imzalanmıştır. Kamuoyuna yansıyan bilgiler ve süreç içinde taraflar arasında yaşanan anlaşmazlıklar Rus tarafıyla yapılan anlaşmaların mahiyetinin problemli olduğunu ortaya çıkarmıştır. Santralin yapımı sonucunda enerjide dışa bağımlılığı aşmayı gerekçe gösteren iktidar, yeni bir dışa bağımlılıkla karşı karşıya bırakmaktadır.

Proje içeriği ve detayları göstermektedir ki; Türk topraklarında bir Rus santrali inşa edilmektedir. 19 Aralık 2022 tarihinde Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanan ilana göre de Akkuyu Nükleer A.Ş.’nin kuruluşundan beri yönetiminde yer alan tek Türk yönetim kurulu üyesinin yönetimden çıkarıldığı ortaya çıkmıştır. İlk sözleşmeye ek olarak yeni tavizlerin verildiği ve Rus tarafının santrali kendi menfaatleri doğrultusunda kullanacağı bir pozisyona geldiği yönünde kamuoyuna yansıyan bilgi, belge ve iddiaların açıklığa kavuşturulması amacıyla Anayasa’nın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ederiz.

Erhan USTA
Samsun Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

12 Mayıs 2010 tarihinde “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralinin (NGS) Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” imzalanmıştır. Anlaşmaya istinaden Mersin Akkuyu Sahası’nda 4800 MW toplam kurulu güce sahip VVER 1200 tipi 4 reaktör kurulacaktır.

Akkuyu Nükleer Güç Santrali dışa bağımlılığımızı azaltmak adına önemli bir proje olarak ortaya çıksa da Rus şirketle yapılan anlaşmaların mahiyeti yeni bir dışa bağımlılık sürecinin iktidar eliyle yaratılmakta olduğunu gözler önüne sermektedir. Basına yansıyan son bilgiler ışığında bu anlaşmanın taraflar arasında işbirliğinden ziyade, santralin Rus tarafının ülkemizde yaptığı kendi yatırımına dönüştüğü, ülkemizin menfaat ve çıkarlarına ters düştüğü endişeyle takip edilmektedir.

Santralin kurulacağı Akkuyu sahasının yaklaşık altmış yıllığına şirkete tahsis edildiği ve Rus tarafının altmış yıl bu santrale sahip olacağı bilinmektedir. Rusya’ya bu denli büyük imtiyazların veriliyor olmasının milli çıkarlarımız açısından sorgulanması gerekmektedir. Başka bir boyutuyla, bu nükleer santralin ekonomik olarak da oldukça büyük maliyetleri olacaktır.

Diğer taraftan, santraldeki reaktörlerin yüzde 30 ve yüzde 70 oranlarıyla Türkiye ve Rusya arasında paylaşılacağı öğrenilmiştir. Yani Rusya, Türk tarihinin ilk nükleer enerji santralinin ipotekçisi konumunda olacaktır. Rusya gibi antidemokratik, otoriter ve agresif dış politikalara sahip bir ülkeye böyle kritik bir alanda bağımlı kalmak doğru bir tercih olarak görülmemektedir.

Ayrıca bilinmektedir ki; Rus tarafı, keyfi ve disiplinsiz uygulamalarda da bulunmuştur. Rus tarafı tarafından Türk şirketi proje dışı bırakılmıştır. Akkuyu Nükleer A.Ş.’nin kuruluşundan beri yönetiminde yer alan tek Türk yönetim kurulu üyesinin “kamu yararını ilgilendiren konularına yönelik fiziki toplantı ve bilgi ve belgelere erişim talebinin” yerine getirilmemesi nedeniyle şirkete ihtarname gönderdiği, dava açtığı ve akabinde en üst düzeyde görüşmeler yapılarak sorunun çözüme kavuşturulmaya çalışıldığı ortaya çıkmıştır.

2023 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi komisyon görüşmeleri sırasında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından proje şirketi ve ana yüklenici arasında yaşanan süreçle yönelik olarak ihtilafın aşılması ve Türk şirketlerinin mağdur edilmemesi için yoğun bir çaba gösterildiği itiraf edilmiştir. Ülkemiz kendi topraklarında kendi şirketlerini mağdur eden ve ihtilafın aşılması için Rus şirketlerini ikna etme gayreti gösteren bir noktaya sürüklenmiştir. Bu itiraf projenin millîliğinin ne boyutta olduğunu net bir şekilde ortaya çıkaran somut bir tecrübedir. Ancak gelinen son aşama Akkuyu Nükleer Santral Projesinde Rus tarafının lehine ve ülkemizin çıkarları aleyhine bir sonuçla karşı karşıya kalmıştır. 19 Aralık 2022 günü Ticaret Sicil Gazetesi'nde yayımlanan ilan ile Akkuyu Nükleer A.Ş.'nin kuruluşundan beri yönetiminde yer alan tek Türk yönetim kurulu üyesi de görevinden ayrılmıştır.

Rusya ile kurulan asimetrik ilişki biçimi artık sürdürülebilir olmaktan çıkmıştır. Rusya'nın enerji tedarikinde pek güvenilir bir ortak olmadığı izlenimi kuvvetlenmektedir. Hükümet, konuyla ilgili millî sorumluluğunun bilinciyle hareket ederek, milli çıkarlarımızı gözetken bir süreç başlatmalıdır ve gerekirse santrali millîleştirmek üzere gerekli adımları atmalıdır. Bu gerekçelerle Anayasa'nın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.